

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

“Дорнод Бүсийн Эрчим Хүчний Систем” ТӨХК-ийн 2025 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДОА-2026/005/НА-СТА-ТӨҮГ

Цахим хуудас:
www.audit.mn
Чойбалсан хот
2026 он

Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул
Утас: 7058-4203, Цахим хаяг: bolortuulb@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Д.Нармандах

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: narmandakhd@audit.gov.mn
Аудитор: Б.Оюунхэрлэн

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: oyunkherlenb@audit.gov.mn
Аудитор: Б.Одхүү

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: odkhuub@audit.gov.mn

Аудитор: С.Энхбаатар

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: enkhtaatarsu@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Баянтүмэнгийн гудамж, 9 дүгээр баг
Хэрлэн сум, Дорнод аймаг, 21000
Утас: 7058-4203

᠒᠐᠒᠖.᠐3.16 № 374
танай _____ -ны № _____ -т

“ДОРНОД БҮСИЙН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ
СИСТЕМ” ТӨХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ
ЗАХИРАЛ Ө.ЖАРГАЛСАЙХАН
ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу “Дорнод бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Байгууллага үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй байна.

Аудитын гол асуудал

“Чойбалсангийн дулааны цахилгаан станцын суурилагдсан хүчин чадлыг 50МВт-ын шинэ станцаар өргөтгөх” төсөл хэрэгжиж 2024 оны 10 дугаар сараас ашиглалтад орсон ч гүйцэтгэгч компани барилга байгууламжийг албан ёсоор хүлээлгэн өгөөгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

“Чойбалсангийн дулааны цахилгаан станцын суурилагдсан хүчин чадлыг 50МВт-ын шинэ станцаар өргөтгөх” төслийн Монгол Улсын хөгжлийн банканд төлөх урт

2126050102

хугацаат зээлд 17,448.5 сая төгрөгийн валютын ханшийн зөрүүгийн бодит бус алдагдал үүссэн байна.

Удирдлага болон Засаглал эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж, толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.БОЛОРТУУЛ

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Мөрийн дугаар	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Тайлант үе	
		2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1.1.1	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	505,610,115.82	801,842,032.48
1.1.2	Дансны авлага	1,583,178,451.33	2,257,716,913.46
1.1.3	Татвар, НДШ-ийн авлага	1,297,983,130.95	1,514,242,577.06
1.1.4	Бусад авлага	124,417,659.14	144,724,092.63
1.1.6	Бараа материал	5,544,933,928.53	3,741,537,124.02
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	22,289,502.50	28,341,146.39
1.1.8	Бусад эргэлтийн хөрөнгө	126,867,500.00	57,299,500.00
1.1.11	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	9,205,280,288.27	8,545,703,386.04
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	348,518,986,848.55	365,367,330,344.85
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	19,018,997,208.95	19,205,031,568.97
1.2.10	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	367,537,984,057.50	384,572,361,913.82
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	376,743,264,345.77	393,118,065,299.86
2.1.1.1	Дансны өглөг	21,050,004,977.67	27,230,054,272.34
2.1.1.3	Татварын өр	4,367,208,055.70	1,780,866,273.84
2.1.1.4	НДШ-ийн өглөг	1,286,409.04	-
2.1.1.6	Хүүний өглөг	2,632,126,047.20	4,939,284,380.76
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	113,412,128.55	2,016,574,569.14
2.1.1.13	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	28,164,037,618.16	35,966,779,496.08
2.1.2.1	Урт хугацаат зээл	199,417,924,298.59	209,457,050,091.27
2.1.2.5	Хойшлогдсон орлого	68,698,699,283.66	68,521,295,699.07
2.1.2.6	Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	268,116,623,582.25	277,978,345,790.34
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	296,280,661,200.41	313,945,125,286.42
2.3.1	-төрийн	51,590,219,512.43	51,590,219,512.43
2.3.6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	11,106,873,783.86	37,331,043,935.36
2.3.8	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	18,427,130,553.03	18,668,914,960.03
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	-661,620,703.96	-661,620,703.96
2.3.10	Тайлант үеийн Хуримтлагдсан ашиг		-27,755,617,690.42
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	80,462,603,145.36	79,172,940,013.44
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	376,743,264,345.77	393,118,065,299.86

2.2 Аудит хийсэн үр дүнгийн тайлан

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2024 оны 12 -р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	75,118,772,206.86	108,365,224,565.84
2	Борлуулалтын өртөг	58,695,307,902.21	79,501,437,430.06
3	Нийт ашиг/алдагдал/	16,423,464,304.65	28,863,787,135.78
4	Түрээсийн орлого	35,063,605.10	42,438,040.07
5	Хүүний орлого	45,404,846.77	44,241,530.49
8	Бусад орлого	8,076,051,337.37	1,011,913,661.93
9	Борлуулалт, маркетингийн зардал	14,673,484,590.13	17,562,468,250.15
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	4,075,364,814.15	4,039,104,009.36
11	Санхүүгийн зардал	6,136,127,774.22	15,747,560,254.40
12	Бусад зардал	4,129,667,060.63	4,008,042,351.90
13	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	2,678,668,830.90	-16,360,823,192.88
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	-1,755,991,314.34	-27,755,617,690.42
19	Орлогын татварын зардал	136,397,253.44	-
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	-1,892,388,567.78	-27,755,617,690.42
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг /алдагдал/	-1,892,388,567.78	-27,755,617,690.42
24	Орлогын нийт дүн	-1,892,388,567.78	-27,755,617,690.42

**“Дорнод Бүсийн Эрчим Хүчний Систем” ТӨХК-ийн 2025 оны санхүүгийн тайланд
хийсэн аудитын тайлан**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Мөрийн дугаар	ҮЗҮҮЛЭЛТ	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1.1.	Мөнгөн орлогын дүн (+)	88,906,916,695.83	118,757,271,945.03
1.1.1	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	80,282,387,914.42	117,952,071,097.72
1.1.3	Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө	1,430,512.00	11,670,033.00
1.1.5	Татаас, санхүүжилтийн орлого	5,791,100,000.00	-
1.1.6	Бусад мөнгөн орлого	2,831,998,269.41	793,530,814.31
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	75,171,491,160.50	107,669,968,937.74
1.2.1	Ажилчдад төлсөн	24,161,888,820.94	29,498,214,580.86
1.2.2	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	7,265,481,290.00	8,772,982,255.38
1.2.3	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	7,905,720,760.77	3,563,885,496.96
1.2.5	Түлш, шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	17,591,017,031.78	33,400,331,867.25
1.2.6	Хүүний төлбөрт төлсөн	8,204,473,549.14	12,747,798,504.63
1.2.7	Татварын байгууллагад төлсөн	5,080,193,892.36	12,810,767,571.62
1.2.8	Даатгалын төлбөрт төлсөн	128,525,966.66	186,931,918.00
1.2.9	Бусад мөнгөн зарлага	4,834,189,848.85	6,689,056,743.05
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	13,735,425,535.33	11,087,303,007.28
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	51,374,348.40	68,670,156.98
2.1.1	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	5,968,500.00	24,428,626.49
2.1.6	Хүлээн авсан хүүний орлого	45,405,848.40	44,241,530.49
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	95,307,451,449.17	3,848,597,470.40
2.2.1	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн мөнгө	4,388,001,295.11	3,848,597,470.40
2.2.3	Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн мөнгө	90,919,450,154.06	-
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	-95,256,077,100.77	-3,779,927,313.42
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	90,919,450,154.06	-
3.1.1	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	90,919,450,154.06	-
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	9,140,586,696.31	7,011,143,777.19
3.2.1	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	8,299,301,150.68	7,011,143,777.19
3.2.2	Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн	109,414,366.39	-
3.2.4	Төлсөн ногдол ашиг	731,871,179.24	-
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний	81,778,863,457.75	(7,011,143,777.19)
4	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	258,211,892.31	296,231,916.67
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	247,398,223.51	505,610,115.82
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	505,610,115.82	801,842,032.48

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Өмч	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Эзний өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
1	2023 оны 12 дугаар сарын 31 үлдэгдэл	51,590,219,512.43	11,111,700,363.84	18,325,030,500.68	1,957,812,463.08	82,984,762,840.03
4	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)				-1,892,388,567.78	-1,892,388,567.78
5	Бусад дэлгэрэнгүй орлого			102,100,052.35		102,100,052.35
7	Зарласан ногдол ашиг				-731,871,179.24	-731,871,179.24
8	Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн		-4,826,579.98		4,826,579.98	-
9	2024 оны 12 дугаар сарын 31 үлдэгдэл	51,590,219,512.43	11,106,873,783.86	18,427,130,553.03	-661,620,703.96	80,462,603,145.36
12	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)				-27,755,617,690.42	-27,755,617,690.42
13	Бусад дэлгэрэнгүй орлого			241,784,407.00		241,784,407.00
14	Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	26,224,170,151.50	-		26,224,170,151.50
17	2025 оны 12 дугаар сарын 31 үлдэгдэл	51,590,219,512.43	37,331,043,935.36	18,668,914,960.03	-28,417,238,394.38	79,172,940,013.44

2.5 Эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

д/д	Үзүүлэлт		Хэмжих нэгж	2024	2025		өсөлт/бууралт	
					төлөв	Гүйц	дүн	хувиар
1	ЦЭХ боловсруулалт		сая. кВтц	291.3	386.3	378.0	(8.3)	97.9%
2	ДХЦЭХ	хувиар	хувь	13.7%	14.0%	14.2%	0.0	98.9%
		биет	сая. кВтц	40.0	54.2	53.7	(0.5)	99.0%
3	Нийт түгээх ЦЭХ		сая. кВтц	320.3	373.6	372.9	(0.8)	99.8%
	Үүнээс:	Өөрийн түгээх ЦЭХ	сая. кВтц	251.3	332.0	324.3	(7.7)	97.7%
		ХАЦЭХ-ДҮТ	сая. кВтц	68.7	41.2	48.2	7.0	116.9%
		Импортын ЦЭХ	сая. кВтц	0.29	0.434	0.447	0.012	102.8%
4	Түгээх ДЭХ		мян.Гкал	343.5	352.3	366.8	14.4	104.1%
5	ЦЭХ-ний түгээлтийн алдагдал	хувиар	хувь	7.3%	4.5%	6.2%	1.7%	73.2%
		биет	сая. кВтц	23.4	17.0	23.1	6.2	136.3%
6	Борлуулах цахилгаан эрчим хүч		сая. кВтц	296.9	356.7	349.7	(6.9)	98.1%
7	Нийт орлого		сая.төг	85,955.4	111,070.0	109,463.8	(1,606.2)	98.6%
	Үүнээс:	Борлуулалтын орлого	сая.төг	75,118.8	110,492.2	108,365.2	(2,127.0)	98.1%
		Үйл ажиллагааны бусад орлого	сая.төг	10,836.6	577.8	1,098.6	520.8	190.1%
8	Нийт зардал		сая.төг	87,711.4	136,710.0	137,219.4	509.4	100.4%
	Үүнээс:	Үйл ажиллагааны зардал	сая.төг	70,228.0	107,671.7	107,552.2	(119.5)	99.9%
		Худалдаж авсан ЦЭХ-ний өртөг	сая.төг	15,274.9	8,391.1	9,800.1	1,409.0	116.8%
		Үйл ажиллагааны бус зардал	сая.төг	1,501.3	17,871.9	17,091.9	(780.1)	95.6%
	50 мВт зардал	сая.төг	707.2	2,775.3	2,775.3	-	100.0%	
9	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг, / алдагдал/		сая.төг	(1,756.0)	(25,640.0)	(27,755.6)	(2,115.6)	108.3%
10	Татварын дараах цэвэр ашиг /алдагдал /		сая.төг	(1,892.4)	(25,640.0)	(27,755.6)	(2,115.6)	108.3%
11	БО-ын 1 төгрөгт ногдох зардал		төг	1.102	1.231	1.254	0.023	101.8%
12	Нийт авлага		сая.төг	3,005.6	4,154.5	3,916.700	(237.8)	94.3%
13	Нийт өр төлбөр		сая.төг	227,581.9	240,173.8	243,407.3	3,233.5	101.3%
	Үүнээс:	УХӨТ	сая.төг	202,050.0	205,739.8	209,457.0	3,717.2	101.8%
		БХӨТ	сая.төг	25,531.9	34,434.0	33,950.3	(483.7)	98.6%
14	Нийт ажилтан		сая.төг	695.0	740.0	720.0	(20.0)	97.3%
15	Нийт цалингийн сан		сая.төг	26,667.1	33,807.8	33,582.6	(225.2)	100.7%
17	Жишмэл түлшний хувийн зарцуулал	ЦЭХ	гр/кВтц	595.4	543.6	538.5	(5.1)	100.9%
		ДЭХ	кг/Гкал	191.8	191.0	190.1	(0.9)	100.5%
18	Хөрөнгө оруулалт, их засвар, ТЗБАХ		сая.төг	3,043.6	4,107.9	3,888.2	(219.8)	94.7%

Гурав. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 659.1 сая төгрөгийн 8 зөрчил¹ илэрснээс, 2.5 сая төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 648.6 сая төгрөгийн 2 албан шаардлага хүргүүлж, 8.0 сая төгрөгийн 5 зөвлөмж өгч ажиллалаа.

Нийт илрүүлсэн 659.1 сая төгрөгийн залруулагдаагүй зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 92.1 сая төгрөгөөр бага тул Өөрчлөлтгүй дүгнэлт өглөө.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

3.1 Төлбөрийн акт

Эрчим хүчний сайдын 2025 оны 9 дүгээр сарын 23-ны өдрийн А/238 дугаар зорилтот түвшнийг шинэчлэн батлах тухай тушаалаар Биеийн тамир уралдаан тэмцээний зардлыг 8.9 сая төгрөгөөр баталсан байна. Гүйцэтгэлээр 11.4 сая төгрөгийн нийт зардал гаргаж, 2.5 сая төгрөгийн илүү зардал гаргасан байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйл. Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд баримтлах зарчим 4.1.Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална: 4.1.6.сахилга баттай байх; Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

3.2 Албан шаардлага

1. Тайлант хугацаанд 639.7 сая төгрөгийн 10 бараа, ажил үйлчилгээний худалдан авалтыг хуульд заасан хугацаанд зохион байгуулаагүй байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.1-д "батлагдсан төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг жил бүрийн 05 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор бүрэн дуусгах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

2. Биеийн тамир уралдаан тэмцээний зардалд нийт 8.9 сая төгрөгийн зардал зарцуулсан байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1-д "Энэ хуулийн үйлчлэлд дараах хуулийн этгээд, албан тушаалтан, санхүүжилтийн эх үүсвэр хамаарна", 3.1.3-д "банк, санхүүгийн болон бусад салбарын төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд, түүний албан тушаалтан", 3.2-д "Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдийн үйл ажиллагаанд санхүүгийн сахилга бат, хэмнэлтийн горимыг мөрдүүлэх, үр ашгийг нэмэгдүүлэхтэй холбогдсон харилцаанд энэ хуулийг мөрдөх ба бусад хуульд өөрөөр заасан бол энэ хуульд заасныг дагаж мөрдөнө", 15.1-д "Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно", 15.1.8-д "байгууллагын төсвөөр биеийн тамир, спортын уралдаан тэмцээн зохион байгуулах", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Илрүүлэлт: Эрчим хүчний сайдын А/16, А238 дугаар тушаалаар 2025 оны техник, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин, 740 орон тоотой ажиллахаар баталсан байна. Гүйцэтгэлээр 720 хүний орон тоотой ажилласан ч орон тоог бууруулж, чиг үүргийн давхардлыг арилгах ажлыг зохион байгуулаагүй байна. Энэ нь УИХ-ын 2024 оны 54 дүгээр тогтоолын дагуу "бүх шатны төсвийн ерөнхийлөн захирагчдын төсвийн сахилга бат, хариуцлагыг дээшлүүлэхэд тавих хяналтыг сайжруулж, төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх, чиг үүргийн давхардлыг арилгах, ажлын ачааллыг нягтруулах, бүтээмжийг дээшлүүлэх зорилгоор чиг үүрэг, зохион байгуулалтын бүтцийг батлагдсан орон тооны хязгаар, төсөвт багтаан шийдвэрлэх" арга хэмжээг авч ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Байгууллагын үр ашгийг дээшлүүлэх арга хэмжээг авч ажиллах

2. Илрүүлэлт: Компанийн нийт авлага 3,916.7 сая төгрөг болж өмнөх оноос 911.1 сая төгрөгөөр өссөн байна. Үүнд дансны авлага буюу борлуулалтын авлага 674.5 сая төгрөгөөр, НӨАТ-ын авлага 216.2 сая төгрөгөөр бусад авлага 20.4 сая төгрөгөөр өссөн байна. Тайлант онд компанийн нийт өр төлбөр 313,945.1 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна. Үүнд 35,966.6 сая төгрөг буюу 11.5 хувь нь богино хугацаат, 277,978.3 сая төгрөг буюу 88.5 хувь нь урт хугацаат өр төлбөр эзэлж байна. Богино хугацаат өр төлбөр нь 2025 онд Төвийн эрчим хүчний системээс эрчим хүч худалдан авч үүссэн 24,006.4 сая төгрөгийн өр төлбөр, 1,780.9 сая төгрөгийн татварын өглөг 4,939.3 сая төгрөгийн хүүгийн өглөг, 2,016.6 сая

төгрөгийн урьдчилж орсон орлого зэрэг байгаа бол урт хугацаат өр төлбөрт Германы сэргээн босголтын банк болон дэлхийн банкны зээлийн үлдэгдэл 4,667.6 сая төгрөг, МУ-ын хөгжлийн банкнаас авсан зээлийн үлдэгдэл 209,022.5 сая төгрөг, хойшлогдсон орлогын үлдэгдэл 68,521.3 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна. Өмнөх оноос өр төлбөрийн үлдэгдэл 17,664.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь Төвийн эрчим хүчинд төлөх 24,006.4 сая төгрөгийн өр төлбөр үүссэн, хөгжлийн банкнаас авсан зээлийн валютын ханшны зөрүүнд 17,598.9 сая төгрөгийн алдагдал хүлээсэн зэрэг нь нөлөөсөн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.7-д "төрөөс хэрэгжүүлэх аливаа үйл ажиллагаа, хөтөлбөр, арга хэмжээ, татвар ногдуулалт, эсхүл хөнгөлөлт, баталгаа, зээл, өр төлбөр, санхүүгийн үйл ажиллагаа, болзошгүй өр төлбөр, тэдгээрийн үр дүн нь өнөө болон ирээдүй үеийн хооронд тэгш бус байдал үүсгэхгүй байх", 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Компанийн авлага, өр төлбөрийг барагдуулах ажлыг зохион байгуулж, хэвийн үйл ажиллагааг хангаж ажиллах зөвлөмж өгөх

3. Илрүүлэлт: Төрийн худалдан авах ажиллагааны www.tender.gov.mn цахим системд тендерт шалгарсан гүйцэтгэгч, нийлүүлэгчтэй байгуулсан гэрээ, гэрээ хүлээлцсэн акт зэргийг мэдээлээгүй байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.2.5-д "тендер шалгаруулалтын үр дүнг тухай бүр цахим системд нийтлэх" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хууль, журмын дагуу цахим системд худалдан авах ажиллагааны үр дүнг мэдээлж байх

4. Илрүүлэлт: Монгол Улсын Эрчим хүчний яам нь БНХАУ-ын “ТБЕА” компанитай 2019 оны 07 дугаар сарын 22-ны өдөр “Түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй Чойбалсангийн дулааны цахилгаан станцын суурилагдсан хүчин чадлыг 50 МВт-аар өргөтгөх” төслийн ажлын зураг төсөл боловсруулах, тоног төхөөрөмж нийлүүлэх, барилга угсралтын ажлыг гүйцэтгэн, төслийн ажлыг 2024 оны 09 дүгээр сарын 30-нд хүлээлгэн өгөхөөр гэрээ байгуулсан байна.

Төслийн ажлыг хүлээн авах нээлтийн ажиллагааг 2024 оны 06 дугаар сард зохион байгуулж, ажлыг хүлээн авах улсын комисс тайлант оны 10 дугаар сард ажиллаж гүйцэтгэгч компанид дутуу ажлыг дуусгах үүрэг даалгавар өгсөн байна. Өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлт бүрэн хэрэгжээгүй тул төслийн ажлыг одоо хүртэл хүлээн аваагүй, дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд бүртгэлтэй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төслийн ажлыг бүрэн хүлээн авах ажлыг зохион байгуулах

5. Илрүүлэлт: 2019 онд үүссэн урьдчилж төлсөн тооцооны 8.0 сая төгрөгийн авлага нь Шүүх, хяналтын байгууллагаар шийдвэрлүүлсэн ч одоо хүртэл барагдаагүй байна. Энэ нь Шүүхийн захирамжийг сайн дураар биелүүлээгүй бол Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 75 дугаар зүйлийн 75.6 дахь "Энэхүү захирамжийг хариуцагч сайн дураар биелүүлээгүй бол шүүхийн шийдвэрийн нэгэн адил албадан гүйцэтгэнэ", нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Авлагыг барагдуулах ажлыг зохион байгуулах

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д заасны дагуу “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ”. гэж заасны дагуу ирүүлэх

“Дорнод Бүсийн Эрчим Хүчний Систем” ТӨХК-ийн 2025 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

Зөвлөмжийн биелэлтийг 2026 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
2019 онд үүссэн урьдчилж төлсөн тооцооны 8.0 сая төгрөгийн авлага нь Шүүх, хяналтын байгууллагаар шийдвэрүүлсэн ч одоо хүртэл барагдаагүй	1	8,000.00					1	8,000.00
Тайлант хугацаанд 639.7 сая төгрөгийн 10 бараа, ажил үйлчилгээний худалдан авалтыг хуульд заасан хугацаанд зохион байгуулаагүй байна.	1	639,704.08			1	639,704.08		
Худалдан авах ажиллагааны tender.gov.mn цахим системд тендерт шалгарсан гүйцэтгэгч, нийлүүлэгчтэй байгуулсан гэрээ, гэрээ хүлээлцсэн акт зэргийг мэдээлээгүй	1	-					1	-
Эрчим хүчний сайдын А/16, А238 дугаар тушаалаар 2025 оны техник, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин, 740 орон тоотой ажиллахаар баталсан байна. Гүйцэтгэлээр 720 хүний орон тоотой ажилласан ч орон тоог бууруулж, чиг үүргийн давхардлыг арилгах ажлыг зохион байгуулаагүй байна.	1	-					1	-
Биеийн тамир уралдаан тэмцээний зардалд 8.9 сая төгрөгийн зардал зарцуулсан байна.	1	8,915.00			1	8,915.00		
Компаний нийт авлага 3,916.7 сая төгрөг болж өмнөх оноос 911.1 сая төгрөгөөр өссөн байна. Үүнд дансны авлага буюу борлуулалтын авлага 674.5 сая төгрөгөөр, НӨАТ-ын авлага 216.2 сая төгрөгөөр бусад авлага 20.4 сая төгрөгөөр өссөн байна. Тайлант онд компаний нийт ер төлбөр 313,945.1 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.	1	-					1	-
Монгол Улсын Эрчим хүчний яам нь БНХАУ-ын ТБЕА компанитай 2019 оны 07 дугаар сарын 22-ны өдөр “Түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй Чойбалсангийн дулааны цахилгаан станцын суурилагдсан хүчин чадлыг 50 МВт-аар өргөтгөх” төслийн ажлыг бүрэн хүлээлгэн өгөөгүй	1	-					1	-
Биеийн тамир уралдаан тэмцээний зардлыг батлагдсан төсвөөс хэтрүүлж зарцуулсан	1	2,504.31	1	2,504.31				
	8	659,123.39	1	2,504.31	2	648,619.08	5	8,000.00

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ								
2	ТӨҮГ	1	1			1			
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			